

La marea opositora va pujant

La tercera volta electoral soviètica l'ha guanyada a Leningrad un jutge que va acusar el dirigent conservador Ligatxov d'estar implicat en la màfia. A Ucraïna, Armènia i Bielorússia l'aparell del PCUS va tornar a ser derrotat.

Libert Ferri

La tercera volta de les eleccions parlamentàries soviètiques, que es van fer el dia 14 a 198 circumscripcions, ha portat cua. Sobretot a Leningrad. Si la derrota, el 26 de març, del cap del PCUS a la ciutat i membre del Politburó, Iuri Soloviov, va significar un daltabaix per als conservadors de l'aparell, la victòria, pel mateix escó, del jutge Nikolai Ivanov —del sector radical— ha desencadenat un autèntic rebombori. I és que Ivanov, un home pròxim a Boris Ieltsin i al també jutge Telman Gdlian, va basar la seva campanya electoral en una desqualificació personal d'allò més rendible: va acusar el líder dels conservadors del Partit Comunista, Iegor Ligatxov, d'estar vinculat amb la màfia de l'Uzbekistan i tota la corrupció que l'envolta. De res van servir els intents governamentals de fer callar Ivanov, evitant fins i tot la difusió de les seves declaracions a la televisió. De ben poc van servir, d'altra banda, la propaganda en contra d'Ivanov que van fer els grups democràtics de Leningrad acusant el jutge de ser un candidat «estranger», desvinculat dels problemes de la ciutat. Ivanov va aconseguir el 60 per cent dels vots. A una distància considerable va quedar la candidata del Front Popular, Marina Solier. Per als ciutadans de Leningrad, com per als de Moscou el 26 de març, tenir el coratge d'enfrontar-se amb Ligatxov és tota una garantia.

La marea puja

A d'altres circumscripcions significatives de la Unió Soviètica, la victòria dels candidats radicals reformistes del PCUS, demòcrates independents i nacionalistes, ha estat notable fins al punt que en els ambients polítics de Moscou es comença a parlar de «marea opositora imparable».

El 80 per cent dels vots va aconseguir a Kharkov, a Ucraïna, el periodista Vitali Korotitx. Korotitx, director de la revista *Ogonyok*, l'abanderada de la llibertat d'expressió, va decidir presentar-se a la tercera volta electoral per la seva ciutat nadiva fent cas a les pressions dels intel·lectuals reformistes.

A l'esquerra, Ligatxov. A la dreta, Gorbatxov.

Korotitx havia renunciat a la seva candidatura per un districte de Moscou per al 26 de març fart que els *pinxos* de Pamiat —l'organització de l'extrema dreta russa— li rebentessin els mítings. A Ucraïna també van triomfar altres candidatures democràtiques com la de l'economista Vladimir Txernyak, líder del moviment democràtic independent «Iruk» i la del periodista Vitali Karpenko. Precisament la capital ucraïniana, Kiev, va ser la circumscripció soviètica on el 14 de maig es van presentar més candidats: un total de 33 per un sol escó. Aquest fet es valora com un envalentonament dels grups democràtics independents després de l'èxit del 26 de març. Els sociòlegs electorals asseguren fins i tot que si tot el procés electoral es repetís, ara, els resultats serien encara més contraris a l'aparell del PCUS.

Un cert exponent d'aquesta hipòtesi han estat les noves eleccions a Erevan: els quatre guanyadors són membres del moviment nacionalista armeni que dona suport a l'anomenat Comitè Karabakh, els membres del quals continuen empresonats. I, a Bielorússia, on el candidat del Front Popular va derrotar pel 55 per cent dels vots els

tres representants del PCUS que, tots plegats, no van arribar al 38 per 100.

Tot esperant Ieltsin

Tot i que encara no se sap el nombre exacte de diputats diguem-ne d'oposició —comunistes reformistes, comunistes radicals, front-populistes socialdemòcrates, nacionalistes...— sí que es pot assegurar a hores d'ara que al nou Congrés hi haurà prou parlamentaris antiaparell perquè es generi un joc polític que pot arribar a ser apassionat i apassionant. El dia primer de maig, durant la desfilada a la plaça Roja, es parlava que molts dels nous diputats estaven demanant a Boris Ieltsin que presentés al Congrés la seva candidatura a la presidència de l'URSS enfront de la que ben segur presentarà Mikhaïl Gorbatxov. Seria un gest, un episodi gairebé testimonial perquè tot-hom sap que el líder té la presidència assegurada. Però molts dels que volen que Gorbatxov sigui president volen, també, que hi arribi en el marc d'un debat parlamentari i amb un contrincant davant. Ieltsin s'ho està pensant perquè sap que és l'únic que podria fer aquest paper. I potser per això, quan ara li ho pregunten, no ho confirma però tampoc ho desmenteix. □